

แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ด้วยนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาทางไกล

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ดร.ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ผลกระทบ COVID-19 ด้านการศึกษา

- ผลกระทบด้านความรู้ที่หายไป
(learning loss/covid-19 slide)
- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครัวเรือน
- ผลกระทบต่ออัตราการ
กลับเข้ามาเรียน-การหลุดออกนอกระบบ
- ผลกระทบด้านการพัฒนาทักษะ
ทางสังคม-อารมณ์ของนักเรียน
- ผลกระทบต่อสุขภาพจิต
ของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง

สรุปข้อค้นพบในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมา

ผลกระทบด้านความรู้ที่หายไป (learning loss/covid-19 slide)

มีข้อมูลเชิงสำรวจในบางพื้นที่ หรือข้อสังเกต แต่ยังไม่มีข้อมูลที่เป็นตัวแทนระดับประเทศได้ชัดเจนมากนัก เนื่องจากไม่มีระบบวัดผลที่ชัดเจน หรือหลายประเทศยกเลิกการสอบวัดผลในระดับต่างๆ เช่น การเลื่อนวัดผล PISA , การยกเลิกการสอบ O-NET การยกเลิกการสอบวัดผลปลายทางในหลายๆ ประเทศ ยกเลิกการกำหนดให้ใช้ SAT, ACT ในการเข้ามหาวิทยาลัย

ข้อมูลเบื้องต้นในสหรัฐอเมริกา อังกฤษพบว่าสถานการณ์ความรู้ที่หายไป เกิดกับเด็กเล็กมากกว่าเด็กโต และเกิดกับเด็ก

ในกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มไม่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่ มากกว่ากลุ่มอื่นๆ

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในยุค Covid-19

ผลกระทบอย่างรุนแรงทั่วโลกต่อเศรษฐกิจสังคม คุณภาพชีวิต รวมทั้งด้านการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มยากจน ต้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบาง

ผลกระทบจากการขาดการเรียนรู้
ในระยะยาว (Learning Loss)

ผลต่อโภชนาการและสุขภาพ
(Nutrition & Health Impact)

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว
(Economic Impact)

ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19

เปรียบเทียบ ภาคเรียนที่ 1/2562, 1/2563 และ 2/2563

ภาคเรียนที่ 1/62

ก่อน COVID-19

1,159
บาท

รายได้เฉลี่ยสมาชิก
ในครัวเรือน
ต่อคนต่อเดือน

ภาคเรียนที่ 1/63

1,077
บาท

ภาคเรียนที่ 2/63

1,021
บาท

44%

ของนักเรียน
ที่สมัครคัดกรอง 1/62

สมาชิกครัวเรือน
อายุ 15-65 ปี ว่างงาน
(ที่ไม่ใช่นักเรียน/นักศึกษา)

73%

ของนักเรียน
ที่สมัครคัดกรอง 1/63

31.8%

ของนักเรียน
ที่สมัครคัดกรอง 2/63

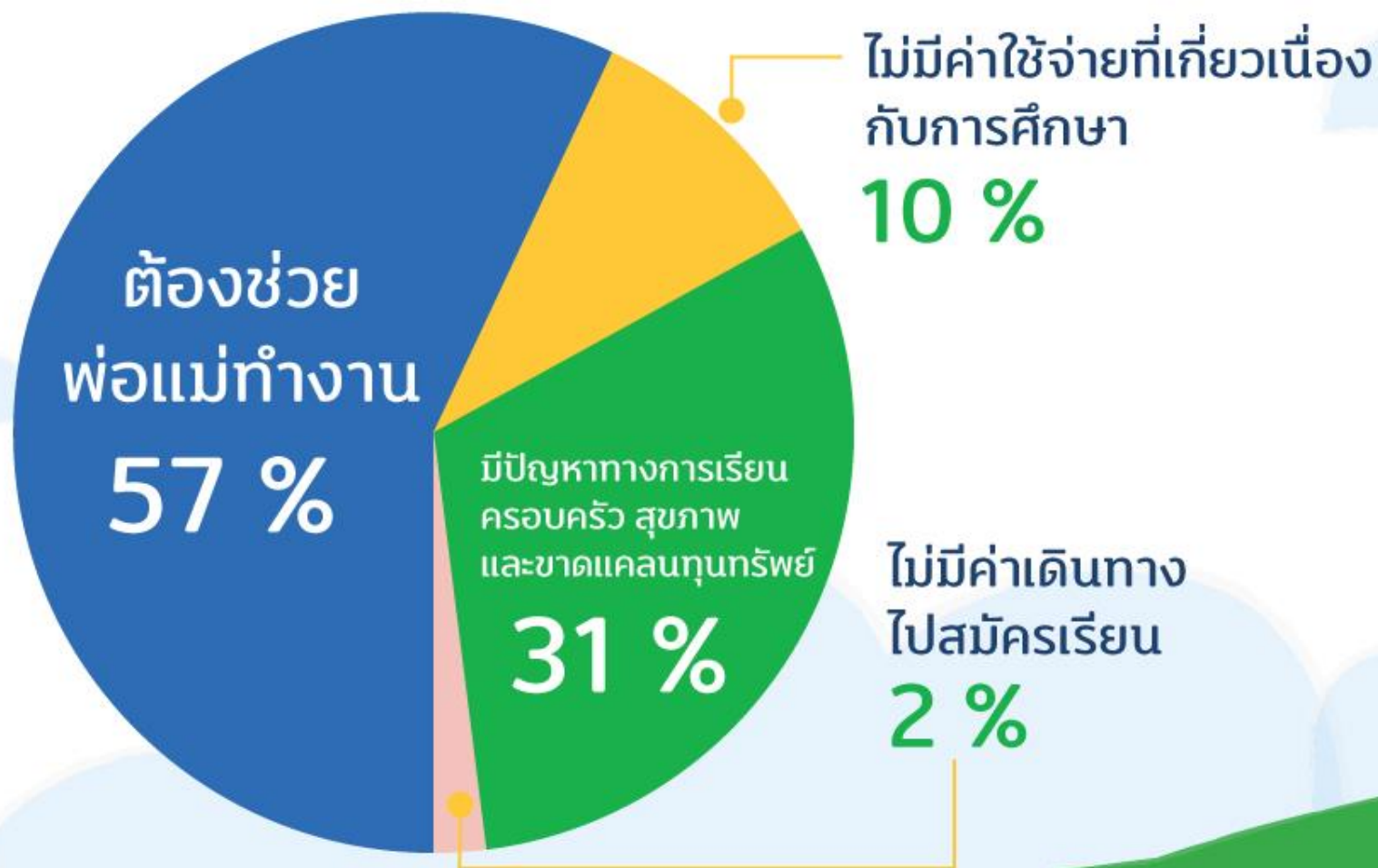

สมาชิกครัวเรือนเฉลี่ยของ
นักเรียนยากจนพิเศษเพิ่มขึ้น

จาก 4 คนเป็น 5 คน
และ ๗ปค. ลงทะเบียนสวัสดิการ
แห่งรัฐถึงร้อยละ 42

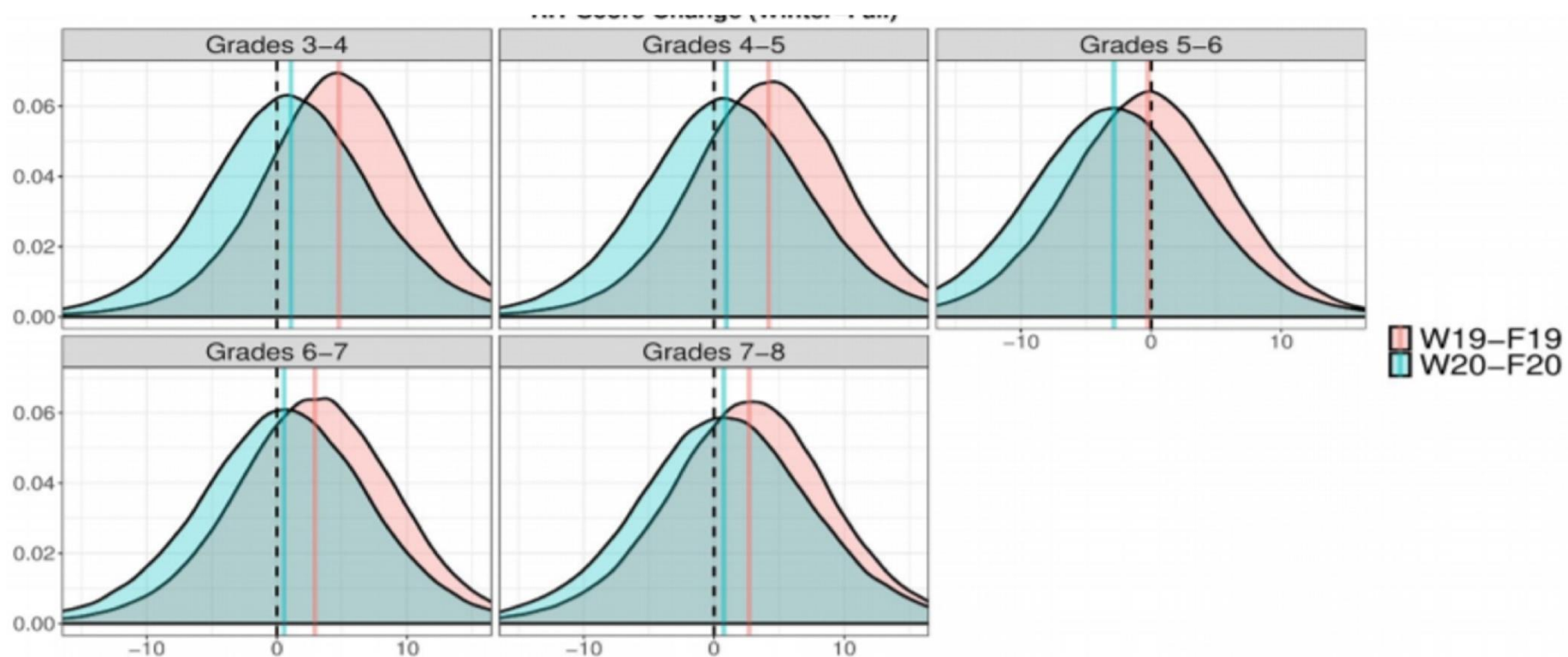
สมาชิกครัวเรือน 5 คน
และ ๗ปค. ลงทะเบียนสวัสดิการ
แห่งรัฐถึงร้อยละ 32

สาเหตุส่วนใหญ่ที่นักเรียนชั้น ป.6 และ ม.3 ยังไม่ได้สมัครเรียน มีสาเหตุมาจาก

การรายงานผลการวิจัยพบอย่างเป็นระบบครั้งแรก

แผนภูมิการกระจายตัวของคะแนนด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนอเมริกัน
เปรียบเทียบช่วงภาคเรียน 2019 และ ภาคเรียน 2020 (ก่อนและหลังจากเกิด COVID-19)

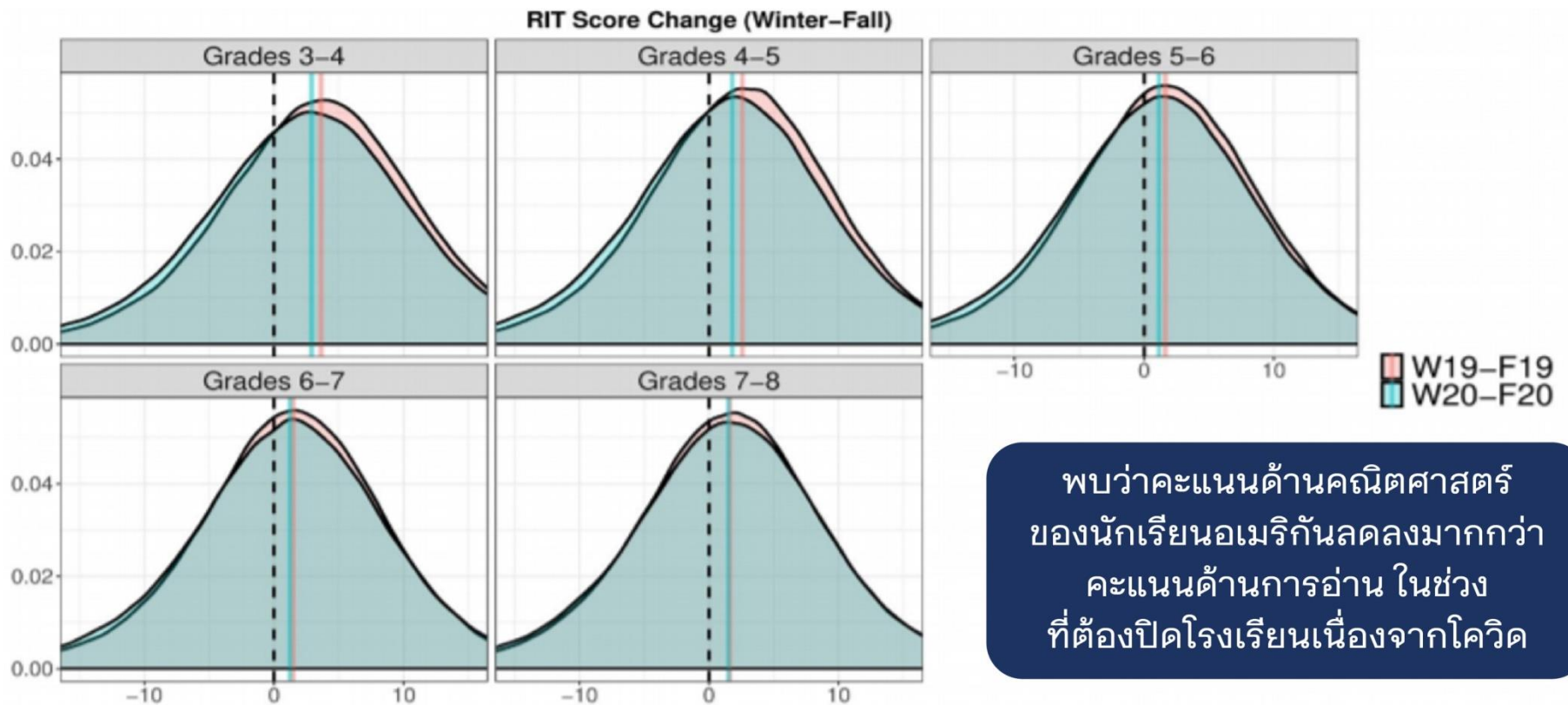

nwea RESEARCH

ที่มา: NWEA Research (November, 2020)

การรายงานผลการวิจัยพบอย่างเป็นระบบครั้งแรก

แผนภูมิการกระจายตัวของคะแนนด้านการอ่านของนักเรียนอเมริกัน
เปรียบเทียบช่วงภาคเรียน 2019 และ ภาคเรียน 2020 (ก่อนและหลังจากเกิด COVID-19)

พบว่าคะแนนด้านคณิตศาสตร์
ของนักเรียนอเมริกันลดลงมากกว่า
คะแนนด้านการอ่าน ในช่วง
ที่ต้องปิดโรงเรียนเนื่องจากโควิด

ผลการวิจัย COVID Slide ในประเทศไทย (School Readiness)

คณะนักวิจัยจาก คณะการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เผยผลการวิเคราะห์ข้อมูล School Readiness ที่ประเมินจากเด็กปฐมวัยใน 25 จังหวัดทั่วประเทศพบว่า เด็กอนุบาล 3 ในจังหวัดที่มีปัญหาการระบาดของโควิด-19 ในรอบที่ผ่านมาจนทำให้ต้องปิดโรงเรียนในช่วงเดือนมกราคมตลอดทั้งเดือน มีระดับคะแนน School Readiness ที่ต่ำกว่ากลุ่มที่สามารถไปเรียนได้ตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.วีระชาติ กิเลนทอง หัวหน้าคณะผู้วิจัยรายงานว่า ระดับความพร้อมของเด็กปฐมวัย (school readiness) กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวแสดงภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

ด้านภาษา

ลดลง 0.39 ปี ↓

ด้านคณิตศาสตร์

ลดลง 0.32 ปี ↓

ด้านสติปัญญา

ลดลง 0.38 ปี ↓

(รวมด้านภาษาและคณิตศาสตร์)

ผลการวิจัยดังกล่าวนี้จึงเป็นเครื่องยืนยันว่าการปิดเรียนอันเนื่องมาจาก COVID-19 ส่งผลทำให้ระดับความพร้อมของเด็กปฐมวัย (school readiness) ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ การดำเนินมาตรการการเปิด/ปิดโรงเรียนในอนาคตจึงควรคำนึงถึงผลกระทบดังกล่าวนี้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย

ภาพการแจกอาหารแห้งและสิ่งของที่จำเป็น ให้นักเรียนทุนเสมอภาคในสถานการณ์ COVID-19

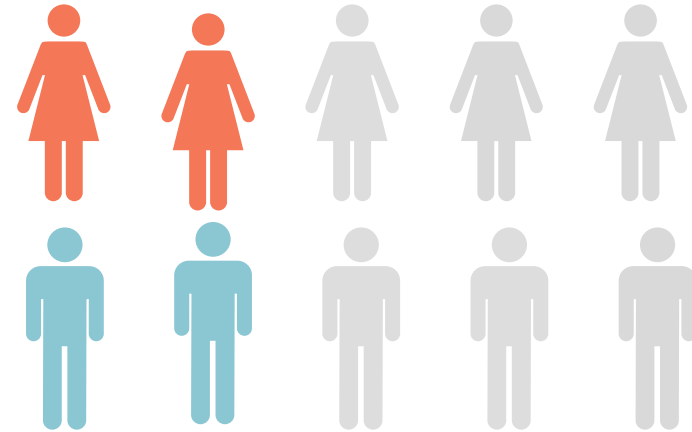

ภาพการสำรวจความต้องการการช่วยเหลือ ของนักเรียนทุนเสมอภาคในสถานการณ์ COVID-19

ผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจของนักเรียน (Mental Health Impact)

ปัญหาด้านอารมณ์ จิตใจ (Socio-emotion Learning) ของเด็กและเยาวชนที่เกิดจาก COVID-19

หลังวิกฤต COVID-19 พบว่ามีเด็กและวัยรุ่น **40%** จากทั่วโลกที่มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ จากการ lockdown การไม่ได้ไปเจอเพื่อน การต้องอยู่กับความเครียดเนื่องจากโรคและเศรษฐกิจสูงขึ้น (แหล่งที่มา: WHO)

สรุปบทเรียนจาก Covid-19 รอบแรก และแนวทางรับมือ

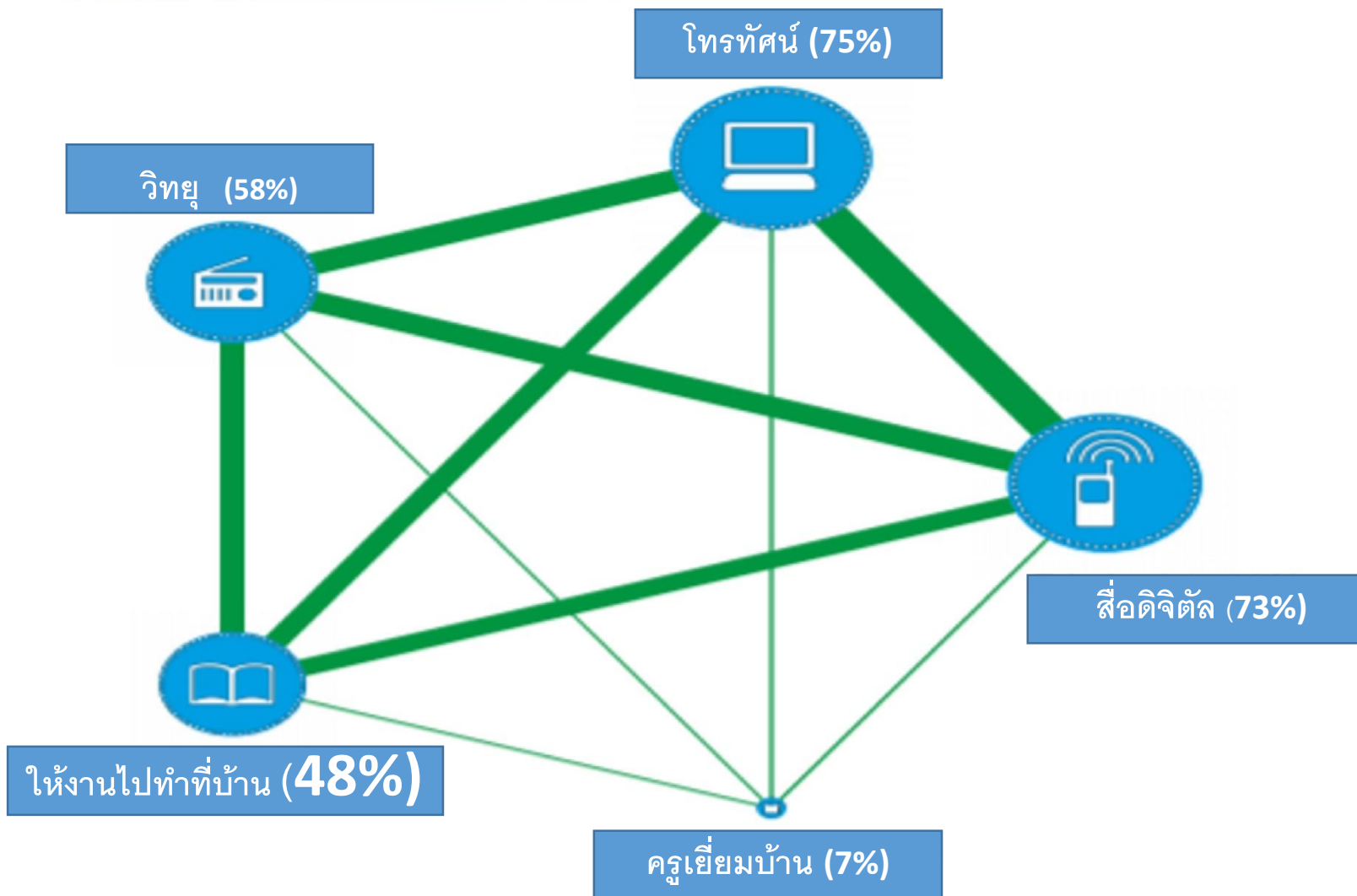
การปรับตัวของครู โรงเรียนให้เหมาะกับ
สถานการณ์ การทำงานร่วมกันระหว่าง
โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นหัวใจ
สำคัญของการจัดการเรียนการสอน
ในช่วงโควิด

การประเมินผลเพื่อการพัฒนา
โดยผู้สอนตลอดเวลา
เพื่อลดช่องว่างการเรียนรู้
(Learning Gap)
สำหรับนักเรียนที่ตามบทเรียนไม่ทัน

ใส่ใจสุขภาพกาย สุขภาพจิต
อารมณ์สังคม
(Socio-Emotional learning)
ของนักเรียน รวมถึงผู้สอน
ผู้ปกครอง

ภาครัฐ สังคม ประชาชน
ให้ความใส่ใจเป็นพิเศษ
ต่อนักเรียนในกลุ่มด้อยโอกาส
เปราะบาง ผู้พิการ
ผู้ต้องการการศึกษาแบบพิเศษ ผู้ยากไร้

สัดส่วนการเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนในยุคโควิดของประเทศต่าง ๆ (127 ประเทศ)

ความแตกต่างในการเข้าถึงคอมพิวเตอร์-อินเทอร์เน็ตที่บ้าน ระหว่างนักเรียนกลุ่มรวยที่สุด (20% บนสุด) กับนักเรียนที่ด้อยโอกาส (20% ล่างสุด)

จากการสำรวจนักเรียนทุนเสมอภาค กสศ. (อยู่ในกลุ่มรายได้ที่ยากจนที่สุดของประเทศ) น้อยกว่า 10% มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่บ้าน

ขจัดอุปสรรค การเรียนออนไลน์ในยุค COVID-19

ข้อจำกัดของ การเรียนออนไลน์

- ขาดผู้ชี้แนะเมื่อเด็กประสบปัญหา
- ขาดครูผู้สอนประจำแต่ละวิชา
- ผู้ปกครองไม่สามารถคอยอยู่ดูแลได้
- เด็กเรียนไม่ทันตามที่หลักสูตรกำหนด

ผลลัพธ์

- เด็กเรียนซ้ำชั้น
- เด็กออกกลางคัน
- หลุดออกนอกระบบ

1

กระบวนการแก้ไข ข้อบกพร่อง (remediation)

- นำเด็กกลับเข้าสู่แผนการศึกษาอีกครั้ง
- จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะที่บกพร่องเพื่อเริ่มต้นใหม่

ผลลัพธ์

- เด็กมักเบื่อหน่ายกับกระบวนการนี้
- เป็นกระบวนการที่คล้ายการเรียนซ้ำชั้น
- บั่นทอนความมั่นใจของเด็ก

2 แนวทาง ในการจัดการ ปัญหา

2

การเพิ่มอัตราเร่ง (acceleration)

- ครูต้องสังเกตว่าเด็กมีปัญหาเรื่องใด
- จัดการปัญหาให้ตรงกับตัวเด็ก

ผลลัพธ์

- มีประสิทธิภาพมากกว่า
- ช่วยลดข้อบกพร่องของแนวทางแรก

Learning Pod

การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อยเล็ก ๆ
มีครู ตัวต่อ หรือผู้นำบทเรียนคอยช่วยดูแล
เป็นที่นิยมในสหรัฐอเมริกาและยุโรป

สำหรับครัวเรือนที่มีฐานะ สามารถจ่ายเงินได้
แต่ถูกวิจารณ์ว่าจะทำให้ความเหลื่อมล้ำของ
การศึกษาสูงขึ้น

การบริหารจัดการในประเทศตะวันตก (อิตาลี แคนาดา) เน้นการซ่อมเสริมความรู้ที่หายไป ผ่านการเรียนเสริม โดยครู หรือโดยอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ

- **Harvard Kennedy School** ทำในมหาวิทยาลัยอิตาลี 3 แห่ง: สอนนักเรียนยากจน ด้อยโอกาส สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง พบว่าทำให้ผลการเรียนและพัฒนาการดีขึ้น
- งานวิจัยจาก **University of Toronto & Ontario Institute for Studies in Education** พบว่าได้ผลและจะนำไปทำอย่างเดียวกันในแคนาดา

มหาวิทยาลัยในอิตาลี เทรนติวเตอร์อาสาสมัคร (นักศึกษามหาวิทยาลัย) เพื่อให้ไปช่วยเหลือแก่นักเรียนด้อยโอกาสในช่วงโควิด พบว่าทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

Online tutoring improves disadvantaged school pupils performance and wellbeing in lockdown

A Bocconi University and Harvard program also raised disadvantaged pupils' aspirations, wellbeing and socio-emotional skills, showing that the educational gap can be addressed even with limited resources

BOCCONI UNIVERSITY

PRINT E-MAIL

Eliana La Ferrara (Bocconi University's LEAP, Laboratory for Effective Anti-poverty Policies) and Michela Carlana (Harvard Kennedy School) succeeded in improving the academic performance, aspirations, well-being, and socio-emotional skills of disadvantaged Italian high-school students during the COVID-19 lockdown through a simple, low-cost online homework tutoring program (TOP - Tutoring Online Program) with university student as tutors.

Three hours of online tutoring per week proved to be enough to produce strong and significant effects on middle school

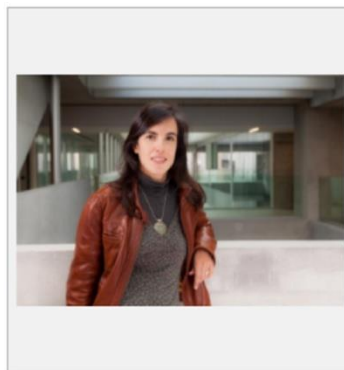

IMAGE: ELIANA LA FERRARA (BOCCONI UNIVERSITY) [view more >](#)

Uof T News

FOLLOW U OF T NEWS

Tutoring can improve academic outcomes and mental health, U of T economist finds

(Photo by Jordan Lee/Peterlin via Getty Images)

New research by **Philip Oreopoulos**, a professor of economics at the University of Toronto Mississauga, suggests that one-on-one and small group tutoring consistently improves academic achievement, offering important insights into ways to assist students struggling during the COVID-19 pandemic.

Oreopoulos and his colleagues conducted a meta-analysis of 96 randomized controlled trials of tutoring programs. The programs span three decades and involve students in pre-kindergarten through Grade 12. They found that students randomly selected to receive tutoring in math or English outperformed their peers more than 80 per cent of the time, with half the studies in the analysis revealing very large effects.

"The study highlights how much consensus there is that tutoring is effective," says Oreopoulos, adding that such significant positive effects are rare in social science research. About half of the studies pegged the impact at 30 per cent greater than one standard deviation, which translates to meaningful academic improvement.

The study, which has not been peer-reviewed, also found that tutors who were teachers or para-professionals with some training were more effective than volunteers and that tutoring done at school in the context of the school day was more effective than tutoring done at home or after school.

"I think that it was more effective because tutoring done at

October 07, 2020

By Elaine Smith

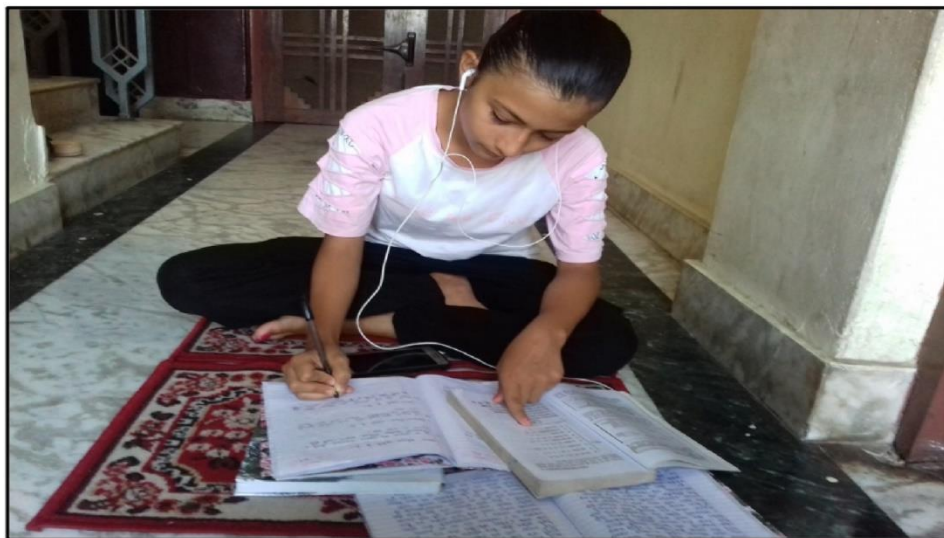
From the Series
Our Community

Tagged with
Coronavirus, Economic,
Mental Health,
Ontario Institute for Studies in
Education,
Research & Innovation,
U of T Mississauga

SHARE THIS PAGE

Most Popular

การเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์ที่หาได้บ้าน จากประเทศรายได้ปานกลาง/ยากจน อื่น ๆ

BRAC ให้ครูสอนทางโทรศัพท์ ในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาม้ง ภาษาลู ภาษากะเหรี่ยง

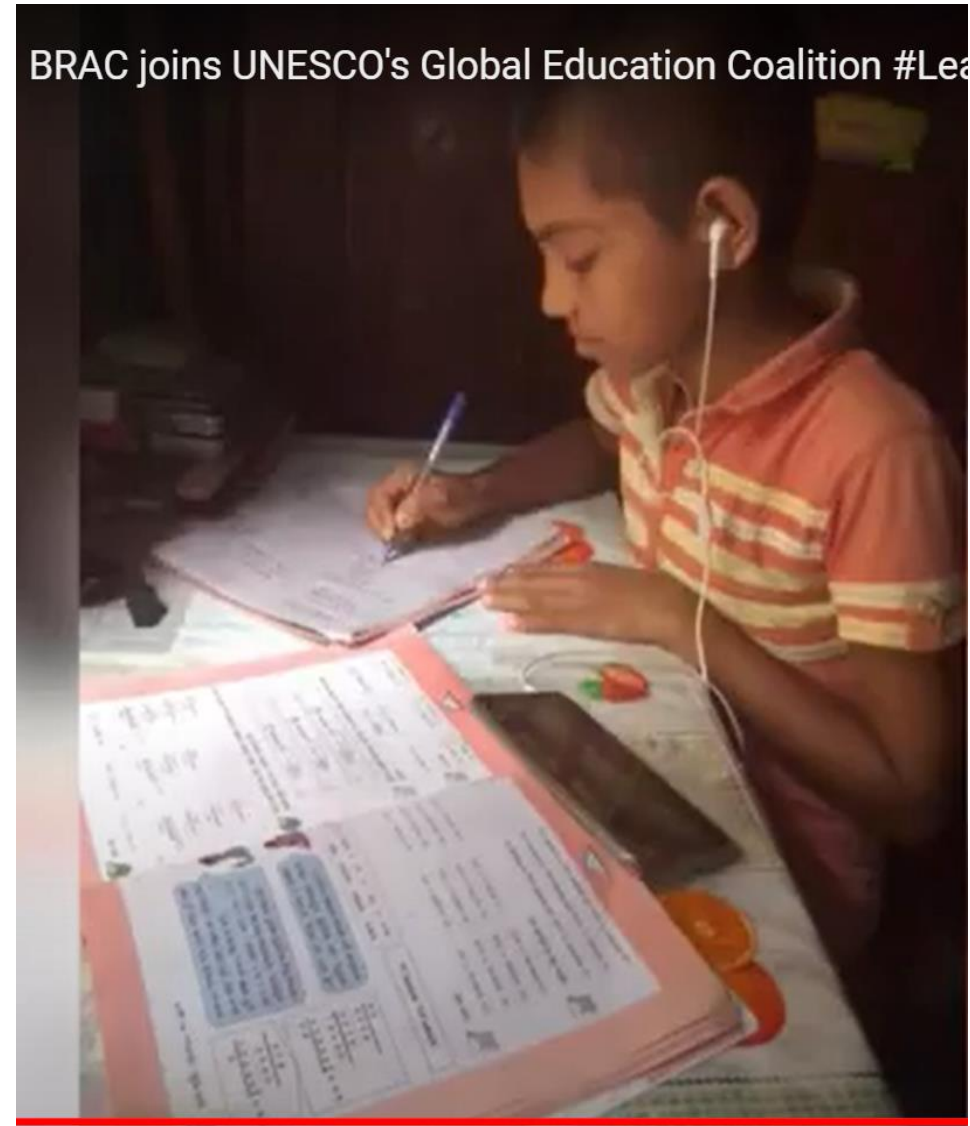
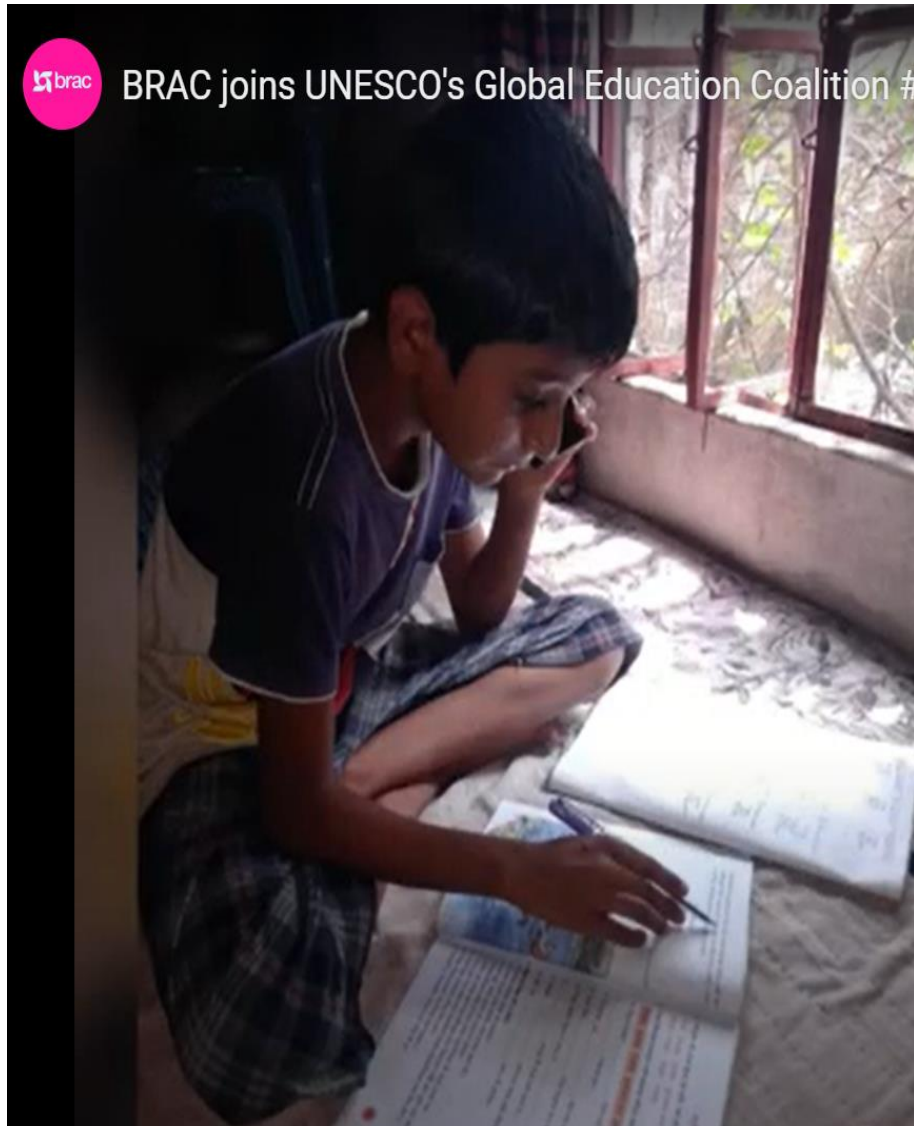

A teacher of BRAC Academy conducting a class over the phone

สอนกับนักเรียนกลุ่มละ 3-4 คน มีพ่อแม่ฟังด้วย เน้นโทรศัพท์อย่างเดียว ไม่มีอินเทอร์เน็ต

เริ่มจากนักเรียนชั้น ป.5 50 โรงเรียน ขยายเป็น 2,000 โรงเรียน เด็ก 52,000 คน และต้องการจะขยายไปให้ได้ทั่วประเทศ

องค์กร BRAC ในบังคลาเทศ ทำระบบการสื่อสารเพื่อช่วยเหลือ เรียก Pashe Achhi (อยู่ข้างคุณ)

ช่วยเหลือสนับสนุนดูแล
สุขภาพจิต (Psychosocial) ผู้ดูแล
เด็กเล็ก และช่วยด้านการเรียนรู้
ของเด็ก โดยการโทรศัพท์ไปคุย
เพื่อสำรวจให้กำลังใจ สนับสนุน
ผู้ดูแลและพ่อแม่เด็กทุกสัปดาห์
โดยทั่วประเทศ รวมถึงผู้อพยพ
โรฮิงจา ใช้เวลาประมาณ 20
นาที

BRAC จัดทำหลักสูตร Playful Learning โดยนำเอาผู้หญิงในชุมชนให้เป็น Play Leader และอบรมให้มีความพร้อมในการสื่อสาร ทำงานกับเด็ก

อบรมอาสาสมัครเพื่อทำกิจกรรม play-based learning ให้กับเด็กกลุ่มอายุต่างๆ ทั้งเด็กปกติ เด็กในค่ายอพยพโรฮิงจา อบรมสตาฟ

มีไฟล์เสียงคู่มือการทำงาน วิธีการพูด การสื่อสารต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการเติบโตทางร่างกาย สติปัญญา ภาษา ทักษะอารมณ์ สังคมแก่เด็ก

ตัวอย่างการทำงานเชิงเครือข่ายพื้นที่ องค์กรภาคเอกชน ในประเทศ

กลุ่มรายได้ปานกลาง/น้อย (low/lower-middle income countries)

- องค์กรประถม (Pratham) ในอินเดีย ใช้ระบบอาสาสมัคร 5,000 คนในการสำรวจ ติดตาม 52,000 ครอบครัวทั่วอินเดีย เพื่อสำรวจสถานการณ์ของการศึกษา การเข้าถึง อุปกรณ์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน และแนะนำในเรื่องการเรียนทางไกล

ในช่วงการอยู่บ้าน

- ใช้การส่ง SMS แก่ผู้ปกครองในการแนะนำแนวทางการดูแลนักเรียน มากกว่า 12,000 ชุมชน
- ใช้ระบบการเรียนรู้จากอุปกรณ์ราคาถูกลง สามารถหาได้จากในบ้าน

- มีอาสาสมัครในหมู่บ้าน ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ในการติวบทเรียนให้กับ นักเรียนที่เรียนตามไม่ทัน ในระดับที่เหมาะสมกับความรู้ของผู้เรียน (Teach at the Right Level)

การเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์ที่หาได้ในบ้าน โดยองค์กรประถม (Pratham) อินเดีย

3

We sent an SMS to parents in 12000+ communities

9

6

1

asking them to help their child learn counting with simple things

5

ตัวอย่างการประเมินผล การสอนให้ตรงกับระดับ (Teaching at the Right Level)
ขององค์กรประถม (Pratham) ประเทศอินเดีย สามารถนำมาใช้แก้ปัญหา learning loss ได้

If she cannot read words
letters are shown.

สามบทเรียนจาก COVID-19

บทเรียนที่ 1

นักการศึกษาต้องมีทัศนคติที่ยืดหยุ่นให้คุณค่าต่อมนุษย์และกระบวนการเรียนรู้มากกว่าห้องเรียนหรืออุปกรณ์

บทเรียนที่ 2

นักการศึกษาต้องมีทักษะและความรู้ใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การศึกษาใหม่ ๆ ตลอดจนแนวทางการถ่ายทอดสู่นักเรียน

บทเรียนที่ 3

ให้ความสำคัญกับการลดช่องว่างการเรียนรู้ (Learning Gaps) ของนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิตการศึกษาของพวกเขา

กสศ

 www.eef.or.th | EEFthailand

